

Afgørelser – Reg. nr.: 01969.00

Fredningen vedrører: Holmgård Sø

Domme

Taksationskommissionen

Naturklagenævnet

Overfredningsnævnet   17-10-1953

Fredningsnævnet   01-04-1975, 24-12-1952

Kendelser

Deklarationer

FREDNINGSNÆVNET>

U d s k r i f t
af

Protokollen for fredningsnævnet for Ringkøbing amts fredningskreds.

År 1975 den 1. april
R.A.F. 322/1974

blev i sagen
Sag angående fredning af matr. nr.
la og lc, Borbjerg sogns mellemste del.
-----

afsagt sålydende

k e n d e l s e :

Ved skrivelse af 28. oktober 1974 har Danmarks Naturfredningsforening rejst fredningssag for matr. nr. la og lc, Borbjerg sogns mellemste Del.

Fredningssagen omfatter Holmgård Sø, der er matrikuleret som matr. nr. la, samt de sydvest for søen liggende skov- og parkarealer omkring den i henhold til bygningsfredningsloven B-fredede Borbjerg præstegård, ialt ca. 21 ha.

Det hedder i foreningens motivering:

"I forbindelse med tidligere afvandingsprojekter for engstrækningerne mellem Holmgård Sø og Borbjerg Møllesø har Naturfredningsrådet i en skrivelse tilstillet Statens landvindingsudvalg blandt andet anført, at Holmgård Sø (og Borbjerg Møllesø) er landskabeligt og geologisk karakteristiske som udfyldende de dybeste dele af den lange nord-sydgående tunneldal, hvori Hellegård å løber.

Afvandingen af de mellem Holmgård Sø og Borbjerg Møllesø beliggende engstrækninger fik imidlertid ikke nogen indflydelse på Holmgård Sø's vandstand, idet der under afvandingsagen blev indgået et forlig, med de interesserede i afvandingen, hvorved vandspejlet i søen skulle bevare status quo, mod at ejeren af søen ydede bidrag til etablering af spunsvægge og pumpeanlæg.

Naturfredningsrådet udtaler endvidere om Holmgård Sø: "at den i biologisk henseende er ganske forskellig fra andre vestjydske søer, idet den som følge af sin beliggenhed i morænelerområdet nord- og nordøst for Holstebro er af udpræget eutrof (næringsrig type) medens de andre vestjydske søer i sandområderne er oligotrofe (nærings- og plantefattige)."

Videre i Naturfredningsrådets udtalelse hedder det:

"Holmgård Sø udgør i landskabelig og vegetationsmæssig henseende en slags østdansk lokalitet i nordvestjylland og rummer en rigt udviklet vegetation af vand- og sumpplanter (deriblandt den meget sjældne kortskaftet skeblad) som det vil være værdifuldt at bevare på dette sted. Som tilholdssted for fugle har søen også naturhistorisk betydning."

Danmarks Naturfredningsforenings naturvidenskabelige udvalg har tiltrådt Naturfredningsrådets udtalelser om søen, og har peget på, at mosen, der ligger på søens vestbred og vest for præstegården, er af den sjældne paludellatype.

Fredningspåstanden går ud på, at arealet skal bevares i sin nuværende tilstand, herunder at søens vandspejl ikke må ændres.

Fredningsnævnet har bekendtgjort sagens genstand og omfang ved annoncering i Holstebro Dagblad og Statstidende den 17. januar 1975 og samtidig hermed indkaldt til møde den 7. februar 1975.

På mødet forelagde Danmarks Naturfredningsforening sagen og understregede, at de omhandlede arealer udgjorde en del af de fredningsværdige områder i Tunneldalen fra Borbjerg til Handbjerg.

Ejeren ønskede påstanden om forbud mod jagt ændret, således at ræve og andet rovvildt kunne bekæmpes.

En række lodsejere i afvandingssagen Hellegård å erklærede sig enige i fredningen, men protesterede mod påstanden vedrørende vandstanden, idet de ønskede vandstanden sænket, da de fandt den for høj i forhold til det tidligere i afvandingssagen indgåede forlig. De foreslog, at den øverste planke i opstemningen ved afløbet fjernes - i det mindste en del af året.

Ejeren ønskede ikke ændringer og påstod forligets bestemmelser indført i fredningsbestemmelserne.

Stadsingeniør Bünger og flere lodsejere ønskede præciseret, at spildevand stadig kan ledes til søens tilløb, idet det oplystes, at det rensede spildevand fra Borbjerg by senere søges ledt til andre recipienter.

Ejeren erklærede sig enig i, at der kan etableres sti langs søens østside.

Fredningsnævnet besigtigede herefter arealerne, herunder de langs Hellegård å afvandede områder, hvor man konstaterede sætninger i engene.

Nævnet finder, at de omhandlede arealer på grund af deres natur-

historiske betydning og landskabelige værdi blandt andet i sammenhæng med den fredede præstegård opfylder naturfredningslovens betingelser for fredning. Man finder det herunder ønskeligt, at søens vandspejl bevares i overensstemmelse med tidligere indgåede forlig herom.

På grundlag af det ovenfor anførte vil arealerne være at frede efter nedenstående bestemmelser:

Arealerne skal bevares i deres nuværende tilstand, idet de ikke må yderligere opdyrkes, tilplantes eller afvandes.

Vandspejlet i Holmgård Sø må ikke sænkes under den i afvandingssagen Hellegård å ved forlig fastsatte kote.

Der må ikke foretages yderligere bebyggelse på land og sø. Vedligeholdelse og ombygning af den på matr. nr. la - i klasse B fredede Borbjerg præstegård - må kun finde sted efter reglerne i lov om bygningsfredning, nr. 195 af 8. juni 1966 med senere ændringer.

Terrænformerne må ikke ændres ved opfyldning eller afgravning.

Henkastning af affald eller etablering af bilophugningspladser, skal ikke være tilladt. På arealerne må ej heller opstilles skure, boder, master eller andre skæmmende indretninger.

Campering eller opstilling af andre til beboelse bestemte indretninger skal ikke være tilladt.

Fredningens gennemførelse skal ikke være til hinder for etablering af en stiforbindelse øst om søen efter de påtaleberettigedes nærmere bestemmelse.

Søen må ikke direkte tilledes spildevand, bortset fra eksisterende afløb fra bebyggelsen på matr. nr. la.

Indenfor det fredede område må der ikke drives jagt bortset fra bekæmpelse af rovvildt.

Det skal være de påtaleberettigede tilladt - uden udgift for ejeren - at lade foretage foranstaltninger til opretholdelse af en ønsket naturtilstand.

Påtaleret tillægges fredningsnævnet for Ringkøbing amts fredningskreds og Danmarks Naturfredningsforening, hver for sig.

Der er ikke under sagen fremsat krav om erstatning.

T h i   b e s t e m m e s .

De i foranstående kendelse og på vedlagte kort angivne arealer af matr. nr. la og lc, ca. 21 ha, Borbjerg sogns mellemste Del, fredes i overensstemmelse med det foran anførte.

Der udbetales ikke erstatning i sagen.

Sv. Aa. Christensen.   Børge Herping.   Kaj K. Nielsen.

Udskriftens rigtighed bekræftes.

FREDNINGSNÆVNET FOR RINGKJØBING AMTS FREDNINGSKREDS.

Sv. Aa. Christensen.
fg. formand.

OVERFREDNINGSNÆVNET >

U D S K R I F T

af

OVERFREDNINGSNÆVNETS KENDELSESPROTOKOL.

År 1953, den 17. oktober, afsagde overfredningsnævnet på grundlag af mundtlig og skriftlig votering følgende

k e n d e l s e

i sagen nr. 1128/53 vedrørende spørgsmålet om fredning af Holmgård sø m.m.

I den af fredningsnævnet for Ringkøbing amt den 24. december 1952 afsagte kendelse hedder det:

"Ved skøde, lyst den 25. juli 1951, købte tekstilingeniør J. Møller Kristiansen, Borbjerg, ejendommen matr. nr. 1a den mellemste del af Borbjerg sogn, hvorpå findes - foruden nedennævnte bygning - den ca. 19,14 ha store, ikke over 2 m dybe, Holmgård sø, ved hvis sydvestlige bred og umiddelbart op til denne er opført Borbjerg gamle præstegård, hvis hovedfløj er fredet i klasse B jfr. lov af 12. marts 1938. Det er oplyst, at hovedfløjen er opført på nedrammede egepæle i sumpet terrain.

Mellem søens vestbred og sognevejen Ryde mølle - Borbjerg kirkeby findes endnu i nærheden af nævnte gamle præstegård en mosestrækning, beliggende delvist på matr. nr. 1d og 8a ibidem, tilhørende henholdsvis Borbjerg menighedsråd og gårdejer Christen Sørensen Brødbæk. Dalstrækningen øst for søen - og syd for det fredede "Kjeldsærk buske"-gennemstrømmes af den fra Borbjerg møllesø kommende Hellegård å, der har sin udmundning i søens østside. Nævnte å afvander søen mod nord.

Ved skrivelse af 23. august 1951 til fredningsnævnet for Ringkøbing amtsråds-kreds og ved senere mundtlig tilkendegivelse har ovennævnte ingeniør Møller Kristiansen fremsat begæring om, at Holmgård sø og dens nærmeste omgivelser, herunder mosen, måtte blive fredet, idet han på forhånd fremsaldt krav på erstatning for gennemførelsen af en fredning i det omfang en sådan kom til at berøre hans ejendom. Som den direkte anledning til begæringen anførte ingeniør Møller Kristiansen, at det danske hedeselskab havde udarbejdet projekt til afvanding bl.a. af arealerne mellem Holmgård sø og Borbjerg møllesø, og at dette projekt havde til forudsætning, at vandspejlet i Holmgård sø blev sænket ca. 1 meter, hvorved han befrygtede, dels at søens

areal ville blive væsentlig reduceret og dens resterende del, tillige med mosen ville udsættes for i løbet af kort tid at udtørre fuldstændig, til skade for øgnens naturskønhed, dels at ejendommens hovedfløj ville lide overlast i form af revnedannelser m.v., idet egepelene, hvorpå den er opført, antagelig vil rådne delvist op, når disses "hoveder" kom over vandstandshøjde.

Danmarks naturfredningsforening, der har fået forelagt sagen, har i skrivelse af 5. november 1951 til nævnet udtalt, at det i høj grad var ønskeligt, om Holmegård sø ved en fredning blev sikret mod hel eller delvis tørlægning. I skrivelserne hedder det bl.a. nærmere: "Med hensyn til søens landskabelige værdi har vi i første omgang forelagt sagen for vor lokalkomite for Holstebro og omegn, og denne har svaret med følgende udtalelse: "Søen er smukt beliggende ved Borbjerg præstegård, og fra den offentlige vej og terrainet nordøst for søen samt fra det noget sydligere liggende fredede område "Kjeldsmark buske" har man en smuk udsigt over søene.

.....

Udover sognets beboere besøges søområdet næppe af mange mennesker. Hvorvidt der bør søges gennemført en fredning af søen, må efter lokalkomiteens mening afhænge af, om den påtænkte afvanding af de surpede arealer langs søens hovedtilløb medfører en absolut overvældende økonomisk fordel for de pågældende lodsejere.

Det bemærkes, at det overfor lokalkomiteen er udtalt, at en meget stor del af Borbjerg sogns beboere ønsker søen bevaret." Skrivelserne fortsætter:

"Videre foreligger for os i genpart en skrivelse, som naturfredningsrådet har tilstillet Statens landvindingsudvalg, og hvori det hedder:

"Holmegård sø (og Borbjerg møllesø) er landskabeligt og geologisk karakteristiske som udfyldende de dybeste dele af den lange N-S gående tunneldal, hvori Hellegård å løber. Nordvestjylland vil blive en landskabelig skønhed og en geologisk ejendommelighed fattigere, hvis Holmegård sø udtørres.

Holmegård sø er endvidere i biologisk henseende ganske forskellig fra andre vestjydske søer, idet den som følge af sin beliggenhed i morænelerområdet N og NØ for Holstebro er af udpræget eutrof (d.v.s. næringsrig type), mens de andre vestjydske søer i sandområderne er oligotrofe (d.v.s. nærings- og plantefattige).

Holmegård sø udgør i landskabelig og vegetationsmessig henseende (det

samme gælder sikkert feskvandsfaunaen) en slags ødansk lokalitet i Nordvestjylland og rummer en rigt udviklet vegetation af vand- og sumpplanter (deriblandt den meget sjældne kortskaftede Skeblad), som det vil være verdifuldt at bevare på dette sted. Som tilholdssted for fugle har søen også naturhistorisk betydning."

Endelig har vi anmodet vort naturvidenskabelige udvalg om selv at lade søen besigtige, således som ønsket af det ærede fredningsnavn og fremkomme med en udtalelse på grundlag heraf. Det naturvidenskabelige udvalgs udførlige erklæring medfølger." I denne erklæring, dateret den 1. november 1951, udtaler nævnte udvalg, at det kan give sin fulde tilslutning til ønsket om fredningen af Holmegård sø og mosen ved dennes vestbred. Angående mosen hedder det nærmere i erklæringen: "Denne mose tilhører den sjældne type, der betegnes Paludellamoser, og som er strengt knyttet til fladt terræn med opstigende grundvand. Hvor sådant opstigende vand ikke samler sig til kilder, men siver diffust frem over et større areal, træffer man en særdeles egenartet flora, hvis tilstedeværelse dels er betinget af, at de kemiske forhold i grundvand, der stadig fornyes, er helt anderledes end både i stillestående og i strømmende overfladevand, dels - og vistnok endnu mere - af, at grundvandet om vinteren er varmere og om sommeren betydeligt koldere end overfladevandet. Under sådanne vilkår klarer mange sumpplanter sig dårligt, bl.a. store arter som Tagrør og Dunhammer, og andre trives til gengæld særlig godt. Til de sidste hører Mos-Arten *Paludella squarrosa*, og da den danner store pudeagtige bevoksninger på de steder, hvor den trives, men overhovedet ikke forekommer i andre mosetyper end den nævnte, har man valgt ligefrem at betegne typen som *Paludella-Mose*. Antallet af *Paludellamoser* i Danmark har aldrig været stort. På Sjælland har der tidligere været 6, som dog alle var temmelig små. Af disse er i dag kun to bevaret; to andre er totalt forsvundet og de to sidste er så nær derved, at de ikke står til at redde. De jyske *Paludellamoser* har man ikke fuldstændigt tal på. De var tidligere flere og større end de sjællandske og hovedsageligt knyttet til de dybe nordjyske Tunneldale. Men de fleste af dem er nu helt forsvundet som følge af sidste menneskealders udgræftninger. En enkelt, som indgår i et større moseområde ved Boddum i Thy, blev for nogle år siden reddet for afvanding ved en fredningskendelse, men uden iøvrigt at blive fredet. Det vil være af stor verdi, om afvanding af mosen ved Holmegård på samme måde kan hindres, hvilket vil følge af, at søens vandstand sikres ved fredning. Men bedre vil det være, om der hertil knyttes en egentlig fredning af selve mosen.

En sådan må gå ud på at hindre afgravning, dræning, udgrøftning og uddybning af eksisterende grøfter, beplantning og enhver landbrugs- mæssig behandling, og da den grundvandsbevægelse, der er forudsætningen for mosens tilstedeværelse, kan standses ved afledning af vandet oven for mosen, må fredningen dække arealet helt ind til sognevejen.

Fredningen af selve søen må gå ud på at hindre ændring af vandstanden, opfyldning i søen og regulering af bredden, herunder specielt den rørfrøe østbred, hvor den i naturfredningsrådets skrivelse nævnte meget sjældne plante, kortskaffet Skeblad, er fundet.

Siden ønsket om en sikring af søen samtidig har sin grund i dennes landskabeligt smukke beliggenhed, vil det endeligt være naturligt at lade søfredningen ledsage af en sikring også af de omgivelser, på hvilken dens skønhed beror."

Der har under sagen været afholdt en række åstedsforretninger, nemlig den 10. og 24. november 1951, den 25. april, 13. og 26. juni 1952 under tilvarsling bl.a. af naturfredningsrådet, det danske hedeselskab, det i forbindelse med afvandingssagen nedsatte lokale lodsejerudvalg og statens landvindingsudvalg.

Naturfredningsrådet har tilsluttet sig det af Danmarks naturfredningsforening fremsatte ønske om fremme af fredningssagen efter at rådet gennem flere år ved forhandling med statens landvindingsudvalg har søgt at tilvejebringe en tilfredsstillende løsning.

Det danske hedeselskab, der har bekræftet at have udarbejdet et afvandingprojekt, som af ingeniør Møller Kristiansen oplyst, har under sagens gang for nævnet på opfordring udarbejdet forskellige andre projekter, indeholdende oplysninger om, hvorledes en afvanding af arealerne mellem Borbjerg møllesø og Holmgård sø kunne afvandes effektivt uden senkning af vandspejlet i sidstnævnte sø. Fælles for disse projekter var dog, at udgifterne til afvandingen var godt 100.000 kr. og væsentligt mere bekosteligt end det oprindelige projekt, der regnede med en senkning af vandspejlet i Holmgård sø.

Det lokale lodsejerudvalg er af økonomiske grunde meget tilbage for at søge gennemført noget af de seneste projekter og har indtaget det standpunkt, at det vil gå ind for gennemførelsen af det oprindelige projekt.

Statens landvindingsudvalg ved underudvalget for Jylland har i skrivelse af 15. maj 1952 herefter udtalt, at det "ikke mener, at det vil være muligt at gennemføre en bare nogenlunde tilfredsstillende afvanding af de vandlidende arealer ovenfor Holmgård sø, hvis vandstanden

i søen skal holdes væsentligt højere end foreslået i hedesleskabets oprindelige afvandingsforslag. Såfremt det beslattes, at søen skal fredes, må afvandings sagen derfor efter underudvalgets skøn opgives."

Fredningsnævnet har i første række bestrebt sig på, ligesom naturfredningsrådet, at tilvejebringe en for alle parter tilfredsstillende løsning, og ingeniør Møller Kristiansen har på forskellig vis ved tilbud om betaling af beløb indtil 3.000 kr. søgt at lette nævnets bestrebelse i nævnte henseende. Da disse imidlertid har været resultatløse, har nævnet herefter set sig nødsaget til at tage stilling til de fremsatte begæringer om fredning samtidig med at ingeniør Møller Kristiansen har forbeholdt sig at rejse erstatningskrav, såfremt afvandings sagen fremmes og derved påfører ham tab, ligesom statens særlige bygningstilsyn, hvorunder tilsynet med den fredede præstegård hører, har forbeholdt sig sin stilling.

Et af nævnets medlemmer har indtaget det standpunkt, at det ganske vist erkender, at der til afvandings gennemførelse er knyttet økonomiske interesser, men er dog af den opfattelse, at nævnte interesser ikke bør hindre den begærte fredning, idet Holmgård sø og dens omgivelser er fredningsværdige såvel på grund af deres naturkønhed og væsentlige betydning for almenheden, som af naturvidenskabelige grunde. Til støtte for denne sin opfattelse har nævnte medlem bl.a. anført, at det drejer sig om en fredet bygning, der antagelig i høj grad vil blive skæmmet og være udsat for at lide overløst, såfremt den afvanding, der forudsætter en sænkning af vandspejlet i Holmgård sø, gennemføres. Det andet nævnsmedlem deler den fornævnte opfattelse, dog kun i den henseende, at han finder de pågældende lokaliteter fredningsværdige af skønhedsmæssige grunde og som følge af deres væsentlige betydning for almenheden, medens dette medlem - i lighed med det tredje medlem, der mener, at de heromhandlede områder ikke er fredningsværdige af nogen af de anførte grunde - ikke stemmer for fredning, under hensyn til de økonomiske interesser, der knytter sig til afvandings sagens gennemførelse. Den fremsatte begæring om fredning vil herefter ikke være at tage til følge.

Sagens omkostninger vil være at udrede som nedenfor bestemt."

Konklusionen er sålydende:

"Den af ingeniør J. Møller Kristiansen og Danmarks naturfredningsforening fremsatte begæring om fredning af Holmgård sø og dens omgivelser tages ikke til følge.

Sagens omkostninger udredes af amtsrepartitionsfonden."

Kendelsen er indanket for overfredningsnævnet af Danmarks naturfred-

ningsforening samt af ejeren J. Møller Kristiansen, som imidlertid ikke efter overfredningsnævnets opfattelse kan anses for ankeberettiget, idet kendelsen går ud på, at fredning ikke skal finde sted. I denne forbindelse bemærkes på dertil i kendelsen givne foranledning, at ejeren ej heller med nogen bindende virkning har kunnet fremsætte begæring om fredningssagens rejsning, men at Danmarks naturfredningsforening i den i kendelsen nævnte skrivelse af 5. november 1951 udtrykkelig har fremsat begæring herom.

Overfredningsnævnet har den 23. marts 1953 besigtiget de pågældende arealer og forhandlet med repræsentanter for Danmarks naturfredningsforening samt med ejeren og andre i sagen interesserede, hvorhos man har foretaget en yderligere besigtigelse den 3. juli 1953.

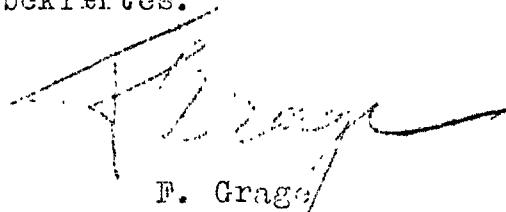
Overfredningsnævnet finder, at det omhandlede område er af væsentlig landskabelig værdi og også i et vist omfang af naturvidenskabelig værdi, men må dog, også under hensyn til, at udsigten over søen kun fra en ret begrænset strækning er tilgængelig for almenheden, nære overvejende betænkelighed ved at gennemføre fredningen imod de landbrugsmæssige interesser i arealernes afvanding, der er blevet gjort gældende overfor overfredningsnævnet.

Fredningsnævnets kendelse vil derfor være at stadfæste.

T h i b e s t e m m e s :

Den af fredningsnævnet for Ringkøbing amt den 24. december 1952 afsagte kendelse vedrørende spørgsmålet om fredning af Holmgård sø m.m. stadfæstes.

Udskriftens rigtighed
bekræftes.

F. Grage
overfredningsnævnets sekretær

FREDNINGSNÆVNET >

~ 1/1951

Slatsministeriet. 14/12-51

Rundelse afsagt 24/12 52.

REG. NR. 1969

CITERET FULDT UD

K R N D E L S E : 1 OFN K. AF
1710 1953

Ved skøde, lyst den 25. juli 1951, købte tekstilingenier J. Møller Kristiansen, Borbjerg, ejendommen matr.nr. 12 den mellemste del af Borbjerg søge, hvorpå findes - foruden nedennævnte bygning - den ca. 19,14 ha. store, ikke over 2 m. dybe, Holmgård sø, ved hvis sydvestlige bred og umiddelbart op til denne er opført Borbjerg gamle præstegård, hvis hovedfløj er fredet klasse B jfr. lov af 12. marts 1938. Det er oplyst, at hovedfløjen er opført på nedrammede egepalæ i sumpet terrain.

Mellem søens vestbred og sønevejen Ryde melle - Borbjerg kirkeby findes endnu i nærheden af nævnte gamle præstegård en mosestrækning, beliggende delvist på matr.nr. 12 og 82 ibidem, tilhørende henholdsvis Borbjerg menighedsråd og gårdejer Christen Sørensen Brødbæk. Dalstrækningen søt for søen - og syd for det fredede "Kjeldsmark buske" - gennemstrømmes af den fra Borbjerg møllesø kommende Hellegård å, der har sin udmunding i søens østlige kante å afvander søen mod nord.

Ved skrivelse af 23. august 1951 til fredningsnavnet for Ringkøbing Amtsrådsreds og ved senere mundtlig tilkendegivelse har ovennævnte ingeniør Møller Kristiansen fremsat begæring om, at Holmgård sø og dens nærmeste omgivelser, herunder mosen, måtte blive fredet, idet han på forhånd frafaldt søen på erstatning for gennemførelsen af en fredning i det omfang en sådan søen til at berøre hans ejendom. Som den direkte anledning til begæringen nævnte ingeniør Møller Kristiansen, at det danske hedeselskab havde udført projekt til afvanding bl.a. af arealerne mellem Holmgård sø og Borbjerg møllesø, og at dette projekt havde til forudsætning, at vandpejlet i Holmgård sø blev sænket ca. 1 meter, hvorved han befrygtede, dels at søens areal ville blive væsentlig reduceret og dens resterende del, tillige søen ville udsættes for i løbet af kort tid at udtørre fuldstændig, til skade for egnens naturskønhed, dels at ejendommens hovedfløj ville lide overlast i form af revnedannelser m.v., idet egepalæet, hvorpå den er opført, selvfølgelig vil rådne delvist op, når dets "hoveder" kom over

DISPENSATIONER>

Afgørelser – Reg. nr.: 01969.00

Dispensationer i perioden: 16-05-2007

FREDNINGSNÆVNET FOR MIDTJYLLAND, VESTLIG DEL

SCANNET

Herning, den 16. maj 2007
R.A.F. 105/06Skov- og Naturstyrelsen
Haraldsgade 53
2100 København Ø.Modtaget i
Skov- og Naturstyrelsen

21 MAJ 2007

Holstebro kommune er d.d. tilskrevet således:

"Holstebro kommune, Rådhuset, 7500 Holstebro, ansøger på vegne ejeren af Borbjerg Holmegård, Bukdalvej 52, Borbjerg, 7500 Holstebro, om tilladelse til at opføre en 363 m² to etagers kontorbygning i en afstand af ca. 50 m fra det eksisterende stuehus. – R.A.F. 322/74 – Holmgaard Sø.

Efter en besigtigelse den 8. maj 2007, hvori foruden nævnet deltog repræsentanter for Holstebro kommune, Danmarks Naturfredningsforening, Dansk Ornitologisk Forening samt bygherren skal nævnet meddele, at det i medfør af Naturbeskyttelseslovens § 50 ikke kan tillades, at der som ansøgt på Bukdalvej 52, Borbjerg, bygges en større kontorbygning, idet dette findes at være i strid med fredningens formål.

Nævnet har især lagt vægt på, at formålet med fredningen var at bevare Holmgård Sø og de omkringliggende arealer i deres daværende tilstand. Et større byggeri som det ansøgte kan ikke undgå at påvirke hele landskabet. Nævnet tilføjer, at der heller ikke kan gives en dispensation fra en fredning til et byggeri af denne størrelse. Dette kræver, at fredningen ophæves delvist eller ændres, jf. reglerne i Naturbeskyttelseslovens § 50 stk. 3.

Endelig skal nævnet opfordre tilsynsmyndigheden, dvs. Holstebro kommune til nærmere at undersøge, om der er foretaget terrænændringer i området i strid med fredningen.

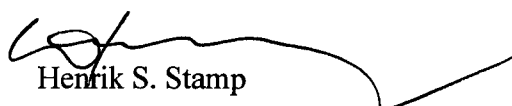
Afgørelsen kan efter lov om Naturbeskyttelse, § 78, stk. 3, jfr. § 87 inden 4 uger fra den dag, afgørelsen er meddelt, påklages til Naturklagenævnet.

Klagen skal indgives skriftligt til dette fredningsnævn på den nedenfor anførte adresse.

Det er en betingelse for Naturklagenævnets behandling af Deres klage, at De indbetaler et gebyr på 500 kr. til Naturklagenævnet. Nævnet vil sende Dem en opkrævning på gebyret, når nævnet har modtaget klagen fra fredningsnævnet. Naturklagenævnet vil ikke påbegynde behandlingen af klagen, før gebyret er modtaget. Vejledning om gebyrordningen kan findes på Naturklagenævnets hjemmeside www.nkn.dk

Gebyret tilbagebetales, hvis De får helt eller delvist medhold i Deres klage", hvilket herved meddeles til Deres orientering.

Med venlig hilsen

Henrik S. Stamp

RETTEEN I HERNING, 2. AFDELING

Nygade 3, 7400 Herning

Tlf. 97 22 22 00

E-mail: f-naevn@mail.dk

SNS-121-00339

FREDNINGSNÆVNET FOR MIDTJYLLAND, VESTLIG DEL

Herning, 28. april 2015
FRD 26/2014

Bjarke Lauritz Færch Johnsen
bfj@faerchco.dk

Bjarke Lauritz Færch Johnsen, Bukdalvej 52, 7500 Holstebro, ansøger om tilladelse til at opføre et redskabs-/brændeskur på 112 m² i tilknytning til Borbjerg Holmgaard. – R.A.F. 322/1974 – Holmgaard Sø.

Efter en besigtigelse den 23. marts 2015, hvori foruden nævnet deltog repræsentanter for Naturstyrelsen, Holstebro kommune, Danmarks Naturfredningsforening, Friluftsrådet og ansøgeren, Bjarke Lauritz Færch, skal nævnet i medfør af Naturbeskyttelseslovens § 50 meddele, at der ikke kan gives tilladelse til det ansøgte, da dette findes at være i strid med fredningens formål.

Nævnets flertal, Karen Barfod og formanden, Peter Bredahl, har ved afgørelsen lagt vægt på, at der er tale om en meget stor bygning, der vil dominere omgivelserne med sin markante fremtræden. Der henvises til, at bygningen vil være 20 meter lang og få en højde på 5½ til 6 meter, og den placeres ikke i tilslutning til de eksisterende bygninger. Den vil over en længere strækning af den offentlige sti spærre totalt for udsigten til søen. Nævnets flertal finder på den baggrund, at bygningen vil virke skæmmende på søen og det omkringliggende landskab.

Et mindretal i nævnet, Niels Vestergård, finder, at der burde være meddelt tilladelse til det ansøgte, da det ikke findes at være i strid med fredningens formål. Ansøgeren har behov for bygningen, og den ansøgte placering er den mindst skæmmende. Med den placering vil bygningen ikke komme til at virke for stor og dominerende. Endvidere henviser mindretallet til, at der ved besigtigelsen blandt de fremmødte repræsentanter ikke var indsigelser af nogen art.

Der er truffet afgørelse i overensstemmelse med flertallets synspunkt.

Hvis du ønsker at klage over denne afgørelse, kan du klage til Natur- og Miljøklagenævnet. Du klager via Klageportalen, som du finder et link til på forsiden af www.nmkn.dk. Klageportalen ligger på www.borger.dk og www.virk.dk. Du logger på www.borger.dk eller www.virk.dk, ligesom du plejer, typisk med NEM-ID. Klagen sendes gennem Klageportalen til den myndighed, der har truffet afgørelsen. En klage er indgivet, når den er tilgængelig for myndigheden i Klageportalen. Når du klager, skal du betale et gebyr på kr. 500. Du betaler gebyret med betalingskort i Klageportalen.

Natur- og Miljøklagenævnet skal som udgangspunkt afvise en klage, der kommer uden om Klageportalen, hvis der ikke er særlige grunde til det. Hvis du ønsker at blive fritaget for at

---

FREDNINGSNÆVNET FOR MIDTJYLLAND, VESTLIG DEL

---

bruge Klageportalen, skal du sende en begrundet anmodning til den myndighed, der har truffet afgørelse i sagen. Myndigheden videresender herefter anmodningen til Natur- og Miljøklagenævnet, som træffer afgørelse om, hvorvidt din anmodning kan imødekommes.

Klagefristen udløber 4 uger efter, at afgørelsen er meddelt. Er afgørelsen offentligt bekendtgjort, regnes klagefristen dog altid fra bekendtgørelsen.

Klageberettigede er, jf. naturbeskyttelseslovens § 86:

- Adressaten for afgørelsen,
- ejeren af den ejendom, som afgørelsen vedrører,
- offentlige myndigheder,
- en berørt nationalparkfond,
- lokale foreninger og organisationer, som har en væsentlig interesse i afgørelsen,
- landsdækkende foreninger og organisationer, hvis hovedformål er beskyttelse af natur og miljø, og
- landsdækkende foreninger og organisationer, som efter deres formål varetager væsentlige, rekreative interesser, når afgørelsen berører sådanne interesser.

Gebyret tilbagebetales, hvis

- 1) klagesagen fører til, at den påklagede afgørelse ændres eller ophæves,
- 2) klageren får helt eller delvis medhold i klagen, eller
- 3) klagen afvises som følge af overskredet klagefrist, manglende klageberettigelse eller fordi klagen ikke er omfattet af Natur- og Miljøklagenævnets kompetence.

Det bemærkes, at hvis den eneste ændring af den påklagede afgørelse er forlængelse af frist for efterkommelse af afgørelse som følge af den tid, der er medgået til at behandle sagen i klagenævnet, tilbagebetales gebyret dog ikke.

Natur- og Miljøklagenævnet kan også beslutte at tilbagebetale klagegebyret, hvis

- 1) der er indledt forhandlinger med afgørelsens adressat og/eller førsteinstansen om projektilpasninger, og disse forhandlinger fører til, at klager trækker sin klage tilbage, eller
- 2) klager i øvrigt trækker sin klage tilbage, før Natur- og Miljøklagenævnet har truffet afgørelse i sagen.

Gebyret tilbagebetales dog ikke, hvis nævnet vurderer, at der er forhold, der taler imod at tilbagebetale gebyret, f.eks. hvis klagen trækkes tilbage meget sent, herunder efter at klager har haft et afgørelsesudkast i partshøring.

Med venlig hilsen

Peter Bredahl

RETTEEN I HERNING

Haraldsgade 28, 7400 Herning

Tlf. 93 56 40 48 - E-mail: midtjyllandvest@fredningsnaevn.dk